

Ügyiratszám: NAIH-2086-9/2023.

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság

tájékoztatója

a lejárt lakbér tartozással rendelkező természetes személy adósok adatainak önkormányzat által történő internetes közzétételi gyakorlatáról

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság) bejelentés érkezett a helyi önkormányzat képviselő-testületének a személyes adatok védelméről, valamint a közérdekű adatok megismerésének tárgyát érintő helyi jogalkotó tevékenysége vonatkozásában.

Az önkormányzat a helyi önkormányzati rendeletében úgy rendelkezett, hogy egy bizonyos (magasabb) összeghatár felett lakásbérleti díjjal tartozó adós nevét, lakcímét, tartozásának összegét az önkormányzat hivatalos honlapján, illetve az önkormányzat Facebook-oldalán közzéteszi azzal, hogy a közzététel megszűnhet a tartozás teljes megfizetésével vagy a részletfizetési megállapodás megkötésével. A szankciós célú nyilvánosságtól a kintlévőségek mielőbbi megfizetésének ösztönzését várta az önkormányzat.

Az adatkezelés jogalapja

A természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2016/679 rendelet (a továbbiakban: **általános adatvédelmi rendelet**) 6. cikk (1) bekezdése alapján személyes adat kizárólag akkor és annyiban kezelhető jogszerűen, ha legalább az alábbiak egyike teljesül:

- a) az érintett hozzájárulását adta személyes adatainak egy vagy több konkrét célból történő kezeléséhez;
- c) az adatkezelés az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez szükséges;
- e) az adatkezelés közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges;
- f) az adatkezelés az adatkezelő vagy egy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezen érdekekkel szemben elsőbbséget élveznek az érintett olyan érdekei vagy alapvető jogai és szabadságai, amelyek személyes adatok védelmét teszik szükségessé, különösen, ha az érintett gyermek;

A jogalapokat sorba véve kiemelendő, hogy – az általános adatvédelmi rendelet 6. cikk (1) bekezdés f) pont második bekezdése alapján – az önkormányzati adatkezelők, mint közhatalmi szervek nem alapíthatják adatkezeléseiket a „jogos érdek” jogalapra.

Ugyanakkor az **adatkezelő önkormányzat, mint közfeladatot ellátó szerv** a közvagyonnal folytatott felelős gazdálkodás során alapíthatja a hátralék-kezeléshez kapcsolódó, illetve **közhatalmi szervként a közhatalmi jogosítvány gyakorlása körében végzett feladata végrehajtásához kapcsolódó adatkezelését** az általános adatvédelmi rendelet **6. cikk (1) bekezdés e)** pontjára.

Azonban az általános adatvédelmi rendelet 6. cikk (3) bekezdése kimondja, hogy a 6. cikk (1) bekezdés e) pontja szerinti adatkezelés jogalapját uniós jognak, vagy olyan tagállami jognak kell megállapítani, melynek hatálya alá tartozik az adatkezelő. A releváns jogszabályok a vizsgált esetben az önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok hasznosítását, annak szabályait rendező, lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Ltv.), mely részletesen meghatározza, hogy mely kérdések

rendezésére végezhet a tulajdonos önkormányzat jogalkotói tevékenységet, valamint a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.), amennyiben a nemzeti vagyon védelme érdekében az önkormányzat él a bírósági végrehajtás lehetőségével.

Az Ltv. 2. számú melléklete határozza meg, hogy milyen, lakás bérbeadással kapcsolatos kérdéseket szabályozhat az önkormányzat a helyi rendeletében. Az Ltv. 2. számú melléklete nem tartalmaz az adós személyes adatainak közzététel céljából történő adatkezelés helyi szabályozására jogalkotói felhatalmazást, ahogy ilyen felhatalmazás a Vht.-ből is hiányzik.

A fentiek alapján a sérelmezett, **online térben** megvalósult adatkezeléshez kapcsolódóan az általános adatvédelmi rendelet 6. cikk (1) bekezdésében megjelölt adatkezelési jogalapok közül **kizárólag az érintett hozzájárulása adhatott volna megfelelő jogalapot.**

Az adatkezelés célhoz kötöttsége

Az adatkezelés célhoz kötöttségének elve szorosan kapcsolódik a jogalap megállapításához. A vizsgált önkormányzat nyilatkozata szerint a helyi rendelet módosításával nem az volt az elérni kívánt cél, hogy a köztartozást felhalmozó bérlőket a helyi közösségből kirekessze, őket negatív színben tüntesse fel, hanem a fizetési fegyelem javulását, a kintlévőségek csökkenését várta ettől az intézkedéstől.

A Hatóság álláspontja szerint a közzététel tekintetében az egyetlen jogszerű út az adatok Infotv. 37. § (3) bekezdése szerinti egyedi közzétételi listában történő szerepeltetése lehetne, azonban természetes személyek személyes adatait online-pellengérré állító, internetes szégyenlista elkészítését a Hatóság nem támogatja. Ráadásul az önkormányzati lakhatási lehetőség, a jogviszony megszüntetésének kezdeményezése vélhetően hatékonyabban és jobban ösztönöz a fizetésre, ezért az adatkezelés/közzététel nem is feltétlenül szükséges, mivel van más mód a helyzet rendezésére.

Ahogy azt a NAIH/2019/6273/3. számú, 2019. november 13-án kelt, az önkormányzati testületek működésének nyilvánosságáról szóló tájékoztatója is kiemelte: a köztulajdonban álló ingatlan piaci alapon történő bérbeadása során a bérlő neve és a jogviszony fennállása, továbbá az ehhez kapcsolódó egyéb adatok közérdekből nyilvános személyes adatnak tekinthetők. Önmagában az a tény, hogy valaki késedelembe esett a díjfizetéssel, de egyébként a kötelezettségeinek rövid időn belül utólag eleget tett, már a későbbiekben nem minősül a közvagyonot érintő nyilvános adatnak, kivéve, ha emiatt olyan fizetési kötelezettsége keletkezik, jelentkezik, amely közpénznek, közpénzbevételnek minősül. [NAIH/2017/2138/V.]

Az Infotv. 26. § (2) bekezdése kimondja, hogy a közérdekből nyilvános személyes adatok csak a célhoz kötött adatkezelés elvének tiszteletben tartásával terjeszthetők.

A lejárt tartozást felhalmozó bérlő személyes adatainak online közzétételekor a célhoz kötött adatkezelés elve sérül, mivel egy ilyen jellegű közzététel következménye a köztartozást felhalmozó bérlő személyének helyi közösségből történő kirekesztése, negatív színben való megjelenése. A Hatóság szerint jelen esetben a közérdekből nyilvános személyes adatok közzététele által okozott egyéni érdeksérelem nem áll arányban a közérdekből nyilvános személyes adatok megismeréséhez fűződő közérdekkel.

A tartozás megfizetésére irányuló, törvényben meghatározott állami kényszereszköz a bírósági végrehajtási eljárás lefolytatása, melyhez kapcsolódó adatkezelés törvényben szabályozott, ezáltal nem terjeszkedik túl a szükségszerűségi és célszerűségi szempontokon.

Budapest, 2023. június 07.

Dr. habil Péterfalvi Attila
elnök, c. egyetemi tanár